

Araştırma Makalesi | Research Article

KONTAKT LENS KULLANAN HASTALARIN DEMOGRAFİK VERİLERİ

DEMOGRAPHIC DATA OF CONTACT LENS WEARERS

 Ayşe Sevgi Karadağ¹,   Mübeccel Bulut^{2*}, Abdurrahman Bilen¹, Ferhat Önder¹

¹Adıyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Adıyaman, Türkiye. ²Siverek Devlet Hastanesi, Göz Hastalıkları Kliniği, Şanlıurfa, Türkiye.

Öz

Amaç: Çalışmamızda kontakt lens birimimizde kayıtlı hastaların demografik özelliklerini incelemeyi amaçladık.

Yöntem: 2017-2019 tarihleri arasında birimize kontakt lens kullanmak amacıyla başvuran hastaların dosyaları retrospektif olarak tarandı. Katılımcıların yaş, cinsiyet, meslek ve eğitim durumları kaydedildi.

Bulgular: Bin hastanın dosyası incelendi. Katılımcıların yaş ortalamaları 23,33, 779 (%77,9)'u kadın, 221 (%22,1)'i erkek idi. Eğitim durumları %47,2'si lisans, %33,6'sı lise, %12,3'ü önlisans, %4,2'si ortaokul, %1,3'ü yüksek lisans, %1,2'si ilkokul mezunu, %0,2'si de okur yazar değildi. Katılımcıların %53,9'u öğrenci, %11,1'i öğretmen, %7,3'ü ev hanımı, %27,7'sini diğer meslek grupları oluşturmaktaydı.

Sonuç: Kontakt lens kullanımı son zamanlarda oldukça yaygınlaştığı için kontakt lens uyumunu belirlemek ve dikkatli kullanım gerektirdiğini anlatmak daha önemli bir hal almıştır. Bundan dolayı kontakt lens kullanımını tercih eden olguların demografik özelliklerini dikkate almak hastaların beklentilerini karşılayabilmek ve oluşabilecek komplikasyonları önleyebilmek adına daha faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Estetik kaygı, demografik veri, kontakt lens

ABSTRACT

Objective: In this study, we investigated demographic data of contact lens wearers in our clinic.

Methods: We examined the hospital records of contact lens wearers between 2017 and 2019, retrospectively. Also, age, gender, job and level of education were evaluated.

Results: The files of 1000 patients were scanned. The average age of the participants was 23.33, 779 (77.9%) were women and 221 (22.1%) were men. Educational status: 47.2% was undergraduate, 33.6% graduated from high school, 12.3% had associate degree, 4.2% graduated from secondary school, 1.3% was graduate, 1.2% was primary school graduate and 0.2% was illiterate. 53.9% of the participants were students, 11.1% were teachers, 7.3% were housewives, and 27.7% were from other professional groups.

Conclusion: Since the use of contact lenses has widely spread recently, it has become more important to determine the compliance of patients during contact lens wear and to express significance of careful use. Therefore, it will be more beneficial to consider the demographic characteristics of the patients who prefer to wear contact lenses in order to meet the expectations of the patients and to prevent complications that may occur.

Keywords: Aesthetic concern, demographic data, contact lens

Giriş

Kontakt lensler kırma kusurlarının düzeltilmesi amacı ile 19. yüzyılın erken dönemlerinden beri kullanılmaktadır.^{1,2} Günümüzde ise kozmetik, görsel rehabilitasyon, gözlükten rahatsızlık duyma, kırılma ve kaybolma riski olmaması, spor aktivitelerinde daha konforlu olması gibi sebeplerden dolayı yaygın olarak tercih edilmektedir. Spor ya da sahne ile uğraşanlar daha fazla tercih etmekte iken kimyasal maruziyet riski olan meslek grupları ise daha çok gözlük kullanımını tercih etmektedir. Kontakt lens önerirken hastanın oküler öyküsü ve medikal geçmişi iyi sorgulanmalıdır. Önceden gözlük veya lens kullanıp kullanmadığı, herhangi bir göz travması veya cerrahisi geçirip geçirmediği, şaşılık, ambliyopi, diplopi öyküsü, glokom veya diğer oküler hastalıklar iyi sorgulanmalıdır.³ Bazı yayınlarda kontakt lens kullanıcılarının gözlük kullanıcılarına göre daha dışa dönük, optimistik ve kendine güvenen bireyler oldukları gösterilmiştir.^{4,5} Miyopik çocuklarda miyop progresyonu gözlük kullanımına göre kontakt lensde daha yavaştır.⁶ Kontakt lensler, orta dereceli miyoplarda retinal görüntü büyütmesini artırır. Gözlük kullanımındaki çerçevenin görmeyi kısıtlayıcı etkisi yoktur. Işınların geçişini artırır, bu bazen fotofobiye yol açabilir. Hasta sürekli optik akstan gördüğü için optik aberasyonları azalır.³ Kontakt lenslerin kullanımını zorlaştıran ve hastaları tedirgin eden bir takım olumsuz özellikleri de vardır. Örneğin gözyaşı film tabakasını buharlaştırıcı etkisi ile kuru göz oluşumuna sebep olabilmesi kullanıcıların lens kullanımını bırakmasına neden olabilmektedir.⁷⁻⁹ Ayrıca kontakt lens kullanımı keratit için en önemli risk faktörlerinden birisidir.¹⁰ Kontakt lens önerilirken hastanın lens kullanımına uygun olup olmadığı ve beklentileri iyi değerlendirilmelidir. Kontakt lensin tıbbi bir ürün olduğu ve bakımının dikkatli yapılması gerektiği anlatılmalıdır. Çalışmamızda, kontakt lens kullanmayı tercih eden olguların uyumunu ve motivasyonunu daha iyi değerlendirebilmek kontakt lens kullanımının inceliklerini ve dikkat edilmesi gereken durumları daha iyi anlatabilmek için olguların demografik özelliklerini belirlemeyi amaçladık.

Yöntem

Çalışmamızda yerel etik kurul onayı Adıyaman Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Karar No: 2018/8-20) alındıktan sonra, 2017-2019 tarihleri arasında birimize kontakt lens kullanmak amacıyla başvuran hastaların dosyaları retrospektif olarak tarandı. Katılımcıların yaş, cinsiyet, meslek ve eğitim durumları kaydedildi. Veriler SPSS 20 programı ile analiz edildi. Oransal hesaplamalar yapıldı.

Bulgular

2017-2019 tarihleri arasında kontakt lens birimize başvurmuş olan 1000 hastanın dosyası retrospektif olarak tarandı. Katılımcıların yaş ortalaması 23,33; 779'u

kadın (%77,9), 221'i erkeklerden (%22,1) oluşmaktaydı. Eğitim durumları %47,2'si lisans, %33,6'sı lise, %12,3'ü ön lisans, %4,2'si ortaokul, %1,3'ü yüksek lisans, %1,2'si ilköğretim mezunu, %0,2'si de okur yazar değildi. Katılımcıların %53,9'u öğrenci, %11,1'i öğretmen, %7,3'ü ev hanımı, %27,7'sini diğer meslek grupları oluşturmaktaydı.

Tartışma

Kontakt lenslerin 1550'li yıllardan başlayıp 2000'li yıllara uzanan geniş bir tarihçesi vardır.² Bu süreçteki en önemli amaçlardan biri en iyi görme keskinliğini sağlamak olmuştur. Günümüzde kozmetik nedenlerden dolayı gözlük kullanımına alternatif olarak yaygın olarak kullanılmaktadır. Kontakt lenslerin gözlük kullanımı ile kıyaslandığında birtakım üstünlükleri vardır. Kırma kusuru göz yüzeyinde düzelttikleri için görme alanı genişler, sferik, kromatik sapmalar ve biçimsel bozulmalar azalır, görüntü kalitesi artar. Ayrıca gözlüğe bağlı estetik sorunlar oluşmaz. Kontakt lensler, gözlüğe göre sağladıkları bu optik ve estetik üstünlük nedeniyle özellikle genç yaş grubu tarafından tercih edilir.^{11,12} Kontakt lens kullanımı enfeksiyonlar başta olmak üzere görme kaybına kadar gidebilen bazı komplikasyonlar da ortaya çıkabilmektedir.¹³ Bu komplikasyonların azaltılması, bilinçli kullanım ve eğitimden geçmektedir. Hastaların kontakt lens kullanımının inceliklerini anlayabilmesi ve dikkat edilmesi gereken kuralları bilmesi başta biz oftalmologlara düşmektedir. Biz bu çalışmada kontakt lens kullanımını hangi sosyoekonomik düzeyde ve hangi eğitim seviyesinde insanların daha çok tercih ettiğini görmeyi amaçladık. Çalışmamızda olguların yaş ortalaması 23'tü ve çoğu öğrenciydi. Gençlerde kullanım oranının yüksek olması yine estetik kaygı, spor aktiviteleri ve hareketli yaşam tarzları nedeni ile olabilir. Hasta grubumuzda literatürle uyumlu olarak kadınlar ağırlıktaydı. Kadınlar kontakt lensi estetik kaygılardan dolayı daha çok tercih ediyor olabilir.¹⁴ Eğitim durumuna göre incelediğimizde genellikle eğitim düzeyi yüksek olgular kontakt lens tercih etmekteydi. Kontakt lensleri kullanmak uyum ve özen gerektirdiği için özellikle genç ve eğitim düzeyi yüksek olgular lens kullanmayı daha fazla tercih ediyor olabilir. Sonuç olarak kozmetik görünüme daha çok önem veren genç ve bayan kesimde kontakt lens kullanım oranı yüksekti. Yine estetik kaygı ve hareketli yaşam tarzı nedeni ile eğitim düzeyi yüksek olgular ve çalışan olgular kontakt lens tercih etmekteydi. Her ne kadar sosyoekonomik ve kültürel düzeyi yüksek olgular lens kullanımını tercih etse de her hastanın kontakt lens kullanımı için iyi bilinçlendirilmesi gerekliliği akılda tutulmalı ve oluşabilecek komplikasyonları önlemek için doğru yapılmalıdır.

Etik Standartlara Uygunluk

Çalışmamızla ilgili etik kurul onayı, Adıyaman Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmıştır (2018/8-20).

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkısı

ASK, AB: Fikir, tasarım, denetleme; MB, FÖ: Kaynaklar, veri toplama; FÖ: Malzemeler; MB: Analiz, Literatür taraması, Yazım; ASK, MB, AB, FÖ: Eleştirel inceleme.

Finansal Destek

Yazarlar finansal destek beyan etmemişlerdir.

Kaynaklar

1. Mc Canna DJ, Driot JY, Hartsook R, Ward KW. Rabbit models of contact lens-associated corneal hypoxia: a review of the literature. *Eye Contact Lens*. 2008;34(3):160-165. doi:10.1097/ICL.0b013e31815788d7
2. TOD Eğitim Yayınları 4. Kontakt Lenslerin Tarihçesi, Kornea Anatomi ve Fizyolojisi, Kontakt Lensler Ve Uygulanması. 1. İstanbul. 2005:1-7.
3. Bennett Edward S, Vinita Allee Henr. *Clinical Manual of Contact Lenses*, 4th. Edition. China: Wolters Kluwer Health; 2013.
4. Terry RL. The effect of glasses on personality perception. *Contact Lens Spectrum*. 1989;4(7):58-60.
5. Walline JJ, Sinnott L, Johnson D, Ticak A, Jones S, Jones L. Children's attitudes about kids in eyeglasses (CAKE) Study. *Ophthalmic Physiol Opt*. 2008;28(3):218-224. doi:10.1111/j.1475-1313.2008.00559.x
6. Walline JJ, Jones LA, Mutti DO, Zadnik K. A Randomized trial of the effects of rigid contact lenses on myopia progression. *Arch Ophthalmol*. 2004;122(12):1760-1766. doi:10.1001/archophth.122.12.1760
7. Chalmers RL, Begley CG. Dryness symptoms among an unselected clinical population with and without contact lens wear. *Cont Lens Ant Eye*. 2006;29(1):25-30. doi:10.1016/j.clae.2005.12.004
8. Terry RL, Schnider CM, Holden BA, Cornish R, Grant T, Hood D, et al. CCLRU standards for success of daily and extended wear contact lenses. *Optom Vis Sci*. 1993;70(3):234-243. doi:10.1097/00006324-199303000-00011
9. Richdale K, Sinnott LT, Skadahl E, Nichols JJ. Frequency of and factors associated with contact lens dissatisfaction and discontinuation. *Cornea*. 2007;26(2):168-174. doi:10.1097/01.icc.0000248382.32143.86
10. Doğru M, Baykara M, Aygül F, Özmen A, Ertürk H, Özçetin H. Bakteriyel keratitli olgularda klinik deneyimimiz. *Türkiye Klinikleri Oftalmoloji Dergisi*. 2003;12(4):208-214.
11. Ehsaei A, Chisholm CM, Maclsaac JC, Mallen EA, Pacey IE. Central and peripheral visual performance in myopes: contact lenses versus spectacles. *Cont Lens Anterior Eye*. 2011;34(3):128-132. doi:10.1016/j.clae.2011.02.011
12. Liou SW, Chiu CJ. Myopia and contrast sensitivity function. *Curr Eye Res*. 2001;22(2):81-84. doi:10.1076/ceyr.22.2.81.5530
13. Feys J. Rules and regulations concerning contact lens-related infection. *J Fr Ophthalmol*. 2004;27(4):420-423. doi:10.1016/s0181-5512(04)96155-4
14. Moghadam S.R, Hashemi H, Jafarzadehpur E, Yekta A.A, Khabazkhoob M. Corneal biomechanical changes following toric soft contact lens wear. *J Ophthalmic Vis Res*. 2016;11(2):131-135. doi:10.4103/2008-322X.183921